

Ministerstwo Cyfryzacji

Sekretarz Stanu
Paweł Olszewski

BM.WP.057.92.2025
Warszawa, 09 czerwca 2025 r.

**Szanowny Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP**

Dot. pisma z 14 maja br. Posłów na Sejm RP Panów Marcina Józefaciuka oraz Łukasza Horbatowskiego w sprawie programu "Zostań cyfrową ekspertką" (interpelacja nr 9818)

Szanowny Panie Marszałku,

poniżej przedstawiam odpowiedzi na zadane przez Posłów pytania.

Ad 1) Na jakiej podstawie prawnej Ministerstwo Cyfryzacji wyklucza mężczyzn z możliwości udziału w konkursie finansowanym ze środków publicznych? Jakie przesłanki konstytucyjne i ustawowe uprawniają Ministerstwo do finansowania szkoleń wyłącznie dla kobiet, z całkowitym pominięciem mężczyzn?

Ministerstwo Cyfryzacji koordynuje realizację w Polsce przyjętego w lutym 2023 r. Programu Rozwoju Kompetencji Cyfrowych (PRKC) oraz europejskiej Dekady Cyfrowej, które wobec niskiego udziału kobiet w ICT mają działać na rzecz zwiększenia partycypacji kobiet w zawodach cyfrowych oraz zachęcać dziewczęta i kobiety do wyboru tej ścieżki kształcenia i kariery zawodowej. Jednym z pięciu głównych celów PRKC jest osiągnięcie w 2030 roku udziału 29% kobiet wśród specjalistów ICT, przy czym w 2024 r. odsetek ten wynosił 18%, zatem od celu dzieliło nas 11 p.p. Realizacja konkursu wynika wprost z celów przyjętych w PRKC i Cyfrowej Dekadzie.

Ad 2) Czy Ministerstwo Cyfryzacji uznaje, że mężczyźni nie wymagają wsparcia w zakresie rozwoju kompetencji cyfrowych, mimo że branża ICT dotyka również problemów takich jak wypalenie zawodowe, bezrobocie strukturalne czy wykluczenie cyfrowe również wśród mężczyzn?

Wyjaśnienie zawarliśmy w odpowiedzi na pytanie 1.

Ad 3) Czy mężczyźni, którzy chcieliby podjąć certyfikowane szkolenia ICT, mogą liczyć na alternatywny program wsparcia ze strony Ministerstwa Cyfryzacji? Jeżeli tak – proszę wskazać nazwę takiego programu, jego budżet i kryteria naboru.

W ramach PRKC zaplanowano realizację m.in następujących działań, w których mogą uczestniczyć także mężczyźni (ich opis znajduje się na stronach 104-108 PRKC):

- a. Kolegia Kompetencji Cyfrowych.
- b. Edukacja DC – Systemowe kształcenie specjalistów do spraw dostępności cyfrowej.
- c. Program Rozwoju Talentów Informatycznych na lata 2019–2029.
- d. Zwiększenie liczby informatyków na rynku, w tym nauczycieli, przez włączenie do tego zawodu większej liczby kobiet.
- e. Kształcenie wysokiej klasy specjalistów w zakresie HPDA+ w modelu opracowanym w Narodowym Centrum Kompetencji HPC.

W związku z obawą, że liczba i zasięg ww. działań jest niewystarczający, aby osiągnąć poziom 6% specjalistów ICT wśród osób pracujących w Polsce, przy okazji aktualizacji

PRKC oraz określenia Strategii Cyfryzacji Państwa, MC będzie dążyć do zwiększenia aktywności i inwestycji w tym zakresie.

Ad 4) Czy pierwsza edycja konkursu „Zostań cyfrową ekspertką”, realizowana w 2024 roku, osiągnęła zamierzone cele? Proszę o przedstawienie twardych danych: ilu uczestniczek wzięło udział w szkoleniach, ile zdało egzamin wewnętrzny, ile przystąpiło do egzaminu zewnętrznego, a przede wszystkim – ilu z nich znalazło zatrudnienie w sektorze ICT w ciągu 6 miesięcy od ukończenia programu.

Cel zadania, jakim było zwiększenie liczby specjalistek ICT, upowszechnianie i rozwijanie zaawansowanych kompetencji cyfrowych wśród pełnoletnich kobiet poprzez udział w specjalistycznych szkoleniach ICT, w ramach pierwszej edycji konkursu „Zostań cyfrową ekspertką” został osiągnięty.

Wyłoniono do finansowania projekty, z których każdy przewidywał opracowanie i realizację oferty szkoleniowej dla kobiet zamieszkujących poszczególne makroregiony na terenie Rzeczypospolitej Polskiej (NUTS 1).

Liczba kobiet, które łącznie rozwinęły zaawansowane kompetencje cyfrowe w ramach zadania: blisko 1 850.

Zgodnie z Ogłoszeniem o konkursie, zadanie nie przewidywało egzaminów wewnętrznych ani egzaminów zewnętrznych, jak również monitorowania drogi zawodowej kobiet - tj. zatrudnienia kobiet w sektorze ICT w ciągu 6 miesięcy od ukończenia szkoleń.

Ad 5) Jakie były całkowite koszty administracyjne realizacji pierwszej edycji konkursu i jaka ich część stanowiła realne wsparcie merytoryczne dla uczestniczek?

Wysokość środków dotacji przekazanych na realizację zadania w 2024 r. wyniosła 5 562 697,90 zł.

Ad 6) Jakie są konkretne przesłanki, które uzasadniają twierdzenie, że to Ministerstwo Cyfryzacji – a nie same kobiety – bardziej zabiega o udział kobiet w branży ICT? Czy faktycznie istnieje społeczne zapotrzebowanie kobiet na udział w tego typu szkoleniach, czy raczej jest to próba odgórnej inżynierii społecznej?

Z problemem niskiego udziału kobiet wśród specjalistów ICT boryka się nie tylko Polska, ale też cała Unia Europejska i większość krajów na świecie.

Ma to związek m.in. z mniejszym w porównaniu z chłopcami zainteresowaniem dziewcząt nauką przedmiotów ścisłych, niewielkim uczestnictwem w edukacji formalnej na kierunkach ICT oraz małym zainteresowaniem karierą zawodową w obszarze ICT.

W Polsce w 2022 r. kobiety stanowiły 22% absolwentów studiów ICT. Jeszcze mniej korzystnie sytuacja przedstawiała się, jeżeli uwzględni się nie tylko absolwentów szkół wyższych, ale także średnich oraz policealnych, gdyż w tym przypadku kobiety stanowiły jedynie 15% takich absolwentów.

Mniejsze zainteresowanie dziewcząt nauką przedmiotów ścisłych oraz technologii cyfrowych, ma złożone uwarunkowania społeczno-kulturowe. Badanie PWC „Women in Tech. Time to close the gender gap” przeprowadzone w Wielkiej Brytanii wśród uczniów szkół średnich i studentów wyłoniło następujące czynniki:

- dziewczynki w szkole nie otrzymują dostatecznie dużo informacji na temat kariery (możliwości i wymogów) w obszarach technologicznych;
- sugestie zachęcające do wyboru kariery w obszarze technologii są rzadsze w przypadku kobiet (otrzymało je 16%) niż mężczyzn (33%);
- ponad 25% uczennic i studentek postrzega obszar technologii jako zdominowany przez mężczyzn i nie widzi swojego miejsca w takim środowisku;

- tylko 5% stanowisk kierowniczych w sektorze technologicznym zajmują kobiety.
- tylko 3% kobiet twierdzi, że kariera w obszarze technologii jest ich pierwszym wyborem wobec 15% mężczyzn, a 27% rozważyłoby taki wybór przy 61% mężczyzn.

Na gruncie polskim „Raport kobiety w męskich zawodach” ośrodka badawczego DELab UW wskazuje, że:

- 86% maturzystek nigdy nie słyszało o kobiecie naukowczyni, a 81% nie zna żadnej kobiety inżynierki;
- duża część zawodów w dziedzinie ICT uznawana jest częściej za męskie niż kobiece: zawód programista za męski uznaje 59% respondentów, a kobiety - 5%; inżynier nowych technologii – 53% męski, 5%- kobiety; analityk systemów – 47% męski, 6% kobiety; projektant IT - 45% męski i 8% kobiety; webmaster – 41% męski, 6% kobiety; analityk sztucznej inteligencji – 39% męski, 10% kobiety; tester aplikacji – 28% męski, 11% kobiety.

Oprócz tego w społeczeństwie funkcjonuje wizerunek matematyki oraz przedmiotów ścisłych jako stereotypowo męskich, trudnych, wymagających specjalnych uzdolnień i nieszczęśliwie przydatnych w życiu.

Brak równowagi płci może także stanowić problem dla pracujących specjalistek ICT zniechęcając je do pracy w zawodzie i ograniczając ich awans zawodowy.

Kobiety, nie wybierając kariery w obszarze ICT, zmniejszają swoje szanse na:

- satysfakcjonującą pracę;
- pracę w stabilnym i przyszłościowym zawodzie;
- dobrze płatny zawód;
- godzenie ról zawodowych z życiem prywatnym.

Niewykorzystanie talentów oraz indywidualnego potencjału kobiet w ICT, może ograniczać perspektywy rozwoju wielu branż, sprzyjać tworzeniu jednostronnych rozwiązań technologicznych oraz prowadzić do tworzenia produktów, które nie odpowiadają na potrzeby całej populacji.

Zaniżona reprezentacja kobiet w zespołach wpływa na ich obniżoną efektywność, gdyż obecność obu płci poprawia jakość komunikacji, kreatywność w zespole oraz potencjał innowacyjny wszystkich podmiotów gospodarki.

Mały dopływ kobiet do zawodów ICT potęguje niedobór zaawansowanych kompetencji cyfrowych oraz specjalistów ICT na rynku pracy, co skutkuje wolniejszym tempem rozwoju sektora ICT.

Ad 7) Czy Ministerstwo prowadzi analizy dotyczące barier rozwoju kompetencji cyfrowych wśród mężczyzn? Jeśli tak, proszę o przedstawienie danych, w jakich regionach, grupach wiekowych i zawodowych takie problemy występują.

Diagnoza rozwoju kompetencji cyfrowych została zaprezentowana w PRKC na str. 20-49 . Przy okazji prac nad nowelizacją PRKC rozpoczęliśmy aktualizację zawartych w niej danych i wniosków. Ministerstwo Cyfryzacji prowadzi stały monitoring rozwoju kompetencji cyfrowych w Polsce oraz realizacji PRKC. Stosowne informacje można znaleźć na stronie internetowej kompetencjcyfrowe.gov.pl

Ad 8) Czy Ministerstwo planuje podjęcie realnych działań równościowych, opartych nie na uprzywilejowaniu jednej płci, lecz na rzeczywistej analizie deficytów kompetencyjnych i potrzeb rynku pracy, obejmujących wszystkich obywateli, bez względu na płeć?

Ministerstwo nie dąży do uprzywilejowania żadnej płci. Tło wyjaśniające realizację takich, a nie innych działań rysuje się w odpowiedziach na pytanie 1, 3, 6, 7.

Ad 9) Jak Ministerstwo ocenia potencjalne skutki społeczne i psychologiczne wynikające z publicznie finansowanego programu, który już w tytule sugeruje, że cyfrową „ekspertką” może być tylko kobieta, co może zniechęcać mężczyzn do rozwoju zawodowego w tej dziedzinie?

Jest to tylko jedno z działań na rzecz zwiększenia liczby specjalistów ICT w Polsce, które odpowiada na problem polegający na tym, że tylko 18% profesjonalistów ICT to kobiety. Trudno sobie wyobrazić, by takie podejście mogło rodzić jakieś negatywne skutki społeczne lub psychologiczne.

Ad 10) Czy nie zachodzi ryzyko, że polityka wykluczająca mężczyzn z dostępu do finansowania przyczyni się do pogłębiania antagonizmów społecznych i będzie postrzegana jako przejaw nierównego traktowania?

Jak już stwierdziliśmy powyżej, jest to tylko jedno z wielu działań przeznaczonych na zwiększenia liczby specjalistów ICT w Polsce, w związku z tym nie widzimy takiego zagrożenia.

Ad 11) W jaki sposób Ministerstwo planuje monitorować trwałość rezultatów programu w kontekście długoterminowego zatrudnienia jego beneficjentek i ich rzeczywistej obecności w sektorze ICT?

Ministerstwo nie planuje monitorować zatrudnienia beneficjentek szkoleń.

Ad 12) Czy Ministerstwo analizuje, jakie kompetencje cyfrowe – poza ICT – są realnie potrzebne kobietom i mężczyznom w różnych środowiskach (np. wiejskich, peryferyjnych, wykluczonych cyfrowo)? Czy uwzględni różnorodność ścieżek zawodowych?

Jeżeli w pytaniu chodzi o rozróżnienie potrzeb rozwoju kompetencji cyfrowych użytkowników ICT oraz specjalistów ICT, to znów odsyłamy do PRKC, w którym na stronie 61 znajdują się grupy docelowe obejmowane wsparciem Programu, a na str. od 62 do 108 opisane są działania adresowane do każdej z grup.

Ad 13) Czy Ministerstwo planuje skonsultowanie przyszłych edycji konkursu z organizacjami reprezentującymi różne grupy społeczne, w tym mężczyzn, osoby młode, seniorów i osoby z niepełnosprawnościami?

PRKC, a zatem wszystkie jego działania były szeroko konsultowane ze społeczeństwem, NGO, środowiskiem akademickim i sektorem publicznym.

Ad 14) Czy Ministerstwo uwzględni fakt, że zgodnie z art. 32 Konstytucji RP „wszyscy są wobec prawa równi” i „nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny”? Jak Ministerstwo uzasadnia zgodność z Konstytucją działań, które wykluczają jedną płć z udziału w projekcie?

Wyjaśnienie realizacji takich, a nie innych działań rysuje się w odpowiedziach na pytanie 1, 3, 6, 7.

Ad 15) Jakie mechanizmy ewaluacyjne przewidziano w ramach programu „Zostań cyfrową ekspertką”? Czy Ministerstwo posiada instrumenty oceny skuteczności publicznie finansowanych szkoleń – nie tylko w ujęciu liczbowym, ale również jakościowym i długofalowym (np. śledzenie losów zawodowych uczestniczek)?

Ministerstwo dokonuje oceny realizacji zadania na podstawie sprawozdania, które Oferent składa w terminie 30 dni od zakończenia realizacji zadania.

Sprawozdanie zawiera: szczegółowy opis wykonania zadania publicznego, z uwzględnieniem osiągniętych celów oraz zrealizowanych działań; zestawienie wydatków poniesionych na wykonanie zadania publicznego wraz ze wskazaniem źródeł ich finansowania; informację o poniesionych nakładach na wykonanie zadania publicznego z podziałem na wkład osobowy i rzeczowy.

Ministerstwo nie śledzi losów zawodowych uczestniczek.

Z wyrazami szacunku
Paweł Olszewski
Sekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów - Departament Spraw Parlamentarnych